

SOPIMUS**keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä****SISÄLTÖ**

Johdanto-osa

1 artikla	Tavoite ja tarkoitus
2 artikla	Määritelmät
3 artikla	Tämän sopimuksen soveltamisala suhteessa jäsenvaltioiden kanssa keskinäisestä oikeusavusta tehtyihin kahdenvälisiin sopimuksiin tai niiden puuttuessa
4 artikla	Pankkitietojen selvittäminen
5 artikla	Yhteiset tutkintaryhmät
6 artikla	Videoneuvottelu
7 artikla	Pyyntöjen nopeutettu toimittaminen
8 artikla	Keskinäinen oikeusapu hallintoviranomaisille
9 artikla	Käyttörajoitukset henkilötietojen tai muiden tietojen suojaamiseksi
10 artikla	Luottamuksellisuutta koskeva pyynnön esittäneen valtion pyyntö
11 artikla	Kuuleminen
12 artikla	Ajallinen soveltaminen
13 artikla	Poikkeamattomuus
14 artikla	Jäsenvaltioiden kanssa myöhemmin tehtävät kahdenväliset sopimukset keskinäisestä oikeusavusta
15 artikla	Nimeäminen ja ilmoittaminen
16 artikla	Alueellinen soveltaminen
17 artikla	Arviointi
18 artikla	Voimaantulo ja päättäminen

Selitysmuistio

EUROOPAN UNIONI JA AMERIKAN YHDYSVALLAT, jotka

HALUAVAT entisestään helpottaa Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Amerikan yhdysvaltojen välistä yhteistyötä,

HALUAVAT torjua rikoksia tehokkaammin demokraattisten yhteiskuntien ja yhteisten arvojensa suojaamiseksi,

OTTAVAT samalla yksilöiden oikeudet ja oikeusvaltion periaatteen ASIANMUKAISELLA TAVALLA HUOMIOON,

OTTAVAT HUOMIOON oikeusjärjestelmiinsä sisältyvät takeet siitä, että syytetyllä henkilöllä on oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, mukaan lukien oikeus lain mukaisesti perustetun riippumattoman tuomioistuimen antamaan lainmukaiseen tuomioon,

HALUAVAT tehdä sopimuksen keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Tavoite ja tarkoitus

Sopimuspuolet kehittävät tämän sopimuksen määräysten mukaisesti yhteistyötään ja keskinäistä oikeusapua.

2 artikla

Määritelmät

1. 'Sopimuspuolilla' tarkoitetaan Euroopan unionia ja Amerikan yhdysvaltoja.
2. 'Jäsenvaltiolla' tarkoitetaan Euroopan unionin jäsenvaltiota.

3 artikla

Tämän sopimuksen soveltamisala suhteessa jäsenvaltioiden kanssa keskinäisestä oikeusavusta tehtyihin kahdenvälisiin sopimuksiin tai niiden puuttuessa

1. Euroopan unioni Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti ja Amerikan yhdysvallat varmistavat, että tätä sopimusta sovelletaan jäsenvaltioiden ja Amerikan yhdysvaltojen välillä keskinäisestä oikeusavusta tehtyihin kahdenvälisiin sopimuksiin, jotka ovat voimassa tämän sopimuksen tullessa voimaan, seuraavasti:
 - a) 4 artiklaa sovelletaan pankkitilien ja pankkitapahtumien tunnistamiseen tarvittavien tietojen saamiseksi siltä osin, kuin tämä ylittää kahdenvälisen sopimuksen määräysten mukaisen valtuutuksen.
 - b) 5 artiklaa sovelletaan yhteisten tutkintaryhmien perustamisen ja toiminnan sallimiseksi siltä osin, kuin tämä ylittää kahdenvälisen sopimuksen määräysten mukaisen valtuutuksen.
 - c) 6 artiklaa sovelletaan, kun sallitaan todistajalausannon saaminen pyynnön vastaanottaneessa valtiossa olevalta todistajalta käyttäen videoneuvottelutekniikkaa pyynnön esittäneen ja sen vastaanottaneen valtion välillä, siltä osin, kuin tämä ylittää kahdenvälisen sopimuksen määräysten mukaisen valtuutuksen.
 - d) 7 artiklaa sovelletaan nopeiden viestintävälineiden käyttämisen sallimiseksi, siltä osin, kuin tämä ylittää kahdenvälisen sopimuksen määräysten mukaisen valtuutuksen.
 - e) 8 artiklaa sovelletaan asianomaisille hallintoviranomaisille annettavan keskinäisen oikeusavun sallimiseen siltä osin, kuin tämä ylittää kahdenvälisen sopimuksen määräysten mukaisen valtuutuksen.
 - f) Jollei 9 artiklan 4 ja 5 kohdasta muuta johdu, 9 artiklaa sovelletaan pyynnön esittäneelle valtiolle toimitettujen tietojen tai todistusaineiston käytön rajoittamista sekä ehtojen asettamista avulle tai siitä kieltäytymistä tietoturvaan liittyvin perustein koskevien kahdenvälisen sopimuksen määräysten sijaan tai niiden puuttuessa.
 - g) 10 artiklaa sovelletaan, jos kahdenvälisessä sopimuksessa ei ole määräyksiä siitä, missä olosuhteissa pyynnön esittävä valtio voi pyytää, että sen esittämä pyyntö katsotaan luottamukselliseksi.
2. a) Euroopan unioni varmistaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti, että kukin jäsenvaltio hyväksyy Amerikan yhdysvaltojen kanssa tekemällään asiakirjalla, että sen Amerikan yhdysvaltojen kanssa tekemää, voimassa olevaa kahdenvälistä sopimusta keskinäisestä oikeusavusta sovelletaan tämän artiklan mukaisesti.
 - b) Euroopan unioni varmistaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti, että uudet jäsenvaltiot, jotka liittyvät Euroopan unioniin tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, ja jotka ovat tehneet Amerikan yhdysvaltojen kanssa kahdenvälisen sopimuksen keskinäisestä oikeusavusta, toteuttavat a alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet.
 - c) Sopimuspuolet pyrkivät saattamaan b alakohdassa kuvatun prosessin päätökseen ennen uuden jäsenvaltion suunniteltua liittymistä tai mahdollisimman pian sen jälkeen. Euroopan unioni ilmoittaa Amerikan yhdysvalloille uusien jäsenvaltioiden liittymispäivämäärät.
 3. a) Euroopan unioni Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti ja Amerikan yhdysvallat varmistavat lisäksi, että tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan, jos jäsenvaltion ja Amerikan yhdysvaltojen välillä ei ole keskinäistä oikeusapua koskevaa, voimassa olevaa kahdenvälistä sopimusta.
 - b) Euroopan unioni varmistaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti, että kyseinen jäsenvaltio hyväksyy kyseisen jäsenvaltion ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyllä asiakirjalla, että tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan.
 - c) Euroopan unioni varmistaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti, että uudet jäsenvaltiot, jotka liittyvät Euroopan unioniin tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, ja jotka eivät ole tehneet Amerikan yhdysvaltojen kanssa kahdenvälistä sopimusta keskinäisestä oikeusavusta, toteuttavat b alakohdassa tarkoitetut toimenpiteet.

4. Jos 2 kohdan b alakohdassa ja 3 kohdan c alakohdassa kuvattua prosessia ei ole saatu päätökseen liittymisajankohtaan mennessä, tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan Amerikan yhdysvaltojen ja kyseisen uuden jäsenvaltion suhteisiin siitä päivästä, jolloin ne ilmoittavat toisilleen ja Euroopan unionille tätä koskevien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen.

5. Sopimuspuolet ovat yhtä mieltä siitä, että tämä sopimus on tarkoitettu koskemaan ainoastaan asianosaisten valtioiden välistä keskinäistä oikeusapua. Tämän sopimuksen määräysten ei voida katsoa antavan yksityishenkilölle oikeutta saada tai poistaa todistusaineistoa tai estää sen käyttöä, tai estää pyynnön täytäntöönpanoa tai laajentaa tai rajoittaa kansallisen oikeuden mukaisia oikeuksia.

4 artikla

Pankkitietojen selvittäminen

1. a) Pynnön esittävän valtion pyynnöstä pyynnön vastaanottavan valtion on tämän artiklan mukaisesti selvitettävä viipymättä, onko sen alueella sijaitsevilla pankeilla tietoa siitä, onko nimetyllä rikoksesta epäillyllä tai syytteeseen pannulla luonnollisella tai oikeushenkilöllä pankkitili tai -tilejä. Pynnön vastaanottaneen valtion on ilmoitettava viipymättä tutkimustensa tulokset pyynnön esittäneelle valtiolle.
- b) Edellä a alakohdassa kuvattuihin toimiin voidaan ryhtyä myös:
 - i) sellaisia luonnollisia tai oikeushenkilöitä koskevien tietojen selvittämiseksi, jotka on tuomittu rikoksesta tai jotka ovat muutoin sekaantuneet rikokseen;
 - ii) muun rahoituslaitoksen kuin pankin hallussa olevien tietojen selvittämiseksi; tai
 - iii) sellaisten pankkitapahtumien selvittämiseksi, jotka eivät liity tileihin.
2. Edellä 1 kohdassa kuvatun tiedonsaantipyynnön mukana on toimitettava:
 - a) kyseisen luonnollisen tai oikeushenkilön henkilöllisyyttä koskevat tiedot, joiden perusteella nämä tilit tai pankkitapahtumat voidaan jäljittää; ja
 - b) riittävät tiedot, joiden perusteella pyynnön vastaanottaneen valtion toimivaltainen viranomainen voi
 - i) kohtuudella olettaa, että kyseinen luonnollinen tai oikeushenkilö on syyllistynyt rikokseen ja että pyynnön vastaanottaneen valtion alueella olevilla pankeilla tai muilla rahoituslaitoksilla kuin pankeilla saattaa olla pyydytetyt tiedot; ja
 - ii) todeta, että pyydytetyt tiedot liittyvät kyseiseen rikostutkintaan tai oikeudenkäyntiin;
 - c) mahdollisuuksien mukaan tiedot siitä, mikä pankki tai muu rahoituslaitos kuin pankki saattaa olla kyseessä, sekä muita tietoja, joiden avulla tutkintaa voidaan kohdentaa.

3. Tämän artiklan nojalla esitetyt oikeusapupyynnot on toimitettava:

- a) 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimettyjen keskinäisestä oikeusavusta vastaavien jäsenvaltioiden keskusviranomaisten tai rikostutkinnasta ja syytteeseenpanosta vastaavien jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten ja
- b) 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimettyjen rikostutkinnasta ja syytteeseenpanosta vastaavien Yhdysvaltojen kansallisten viranomaisten välillä.

Sopimuspuolet voivat tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen sopia diplomaattisia nootteja vaihtamalla muuttavansa kanavia, joiden välityksellä tämän artiklan mukaiset oikeusapupyynnot toimitetaan.

4. a) Jollei b alakohdasta muuta johdu, valtio voi 15 artiklan mukaisesti rajata velvollisuutensa antaa oikeusapua tämän artiklan nojalla:

- i) rikoksiin, jotka ovat rangaistavia tekoja sekä pyynnön vastaanottaneen että pyynnön esittäneen valtion lainsäädännön nojalla;
- ii) rikoksiin, joista pyynnön esittäneessä valtiossa voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäispituus on vähintään neljä vuotta ja vähintään kaksi vuotta pyynnön vastaanottaneessa valtiossa; tai
- iii) nimettyihin törkeisiin rikoksiin, jotka ovat rangaistavia tekoja sekä pyynnön vastaanottaneen että pyynnön esittäneen valtion lainsäädännön nojalla.

b) Valtion, joka rajaa velvollisuutensa a alakohdan ii tai iii alakohdan mukaisesti, on sallittava vähintään sellaisten tilien selvittäminen, jotka liittyvät terroristitoimintaan ja sellaisesta erityyppisestä törkeästä rikollisesta toiminnasta saatujen varojen pesuun, joka on rangaistava teko sekä pyynnön esittäneen että pyynnön vastaanottaneen valtion lainsäädännön nojalla.

5. Oikeusapua ei tämän artiklan mukaisesti voida evätä pankkisalaisuuteen vetoamalla.

6. Pynnön vastaanottaneen valtion on vastattava pyyntöön, jossa sitä pyydetään esittämään tämän artiklan mukaisesti tunnistettuja tilejä tai pankkitapahtumia koskevat kirjalliset tiedot, kyseisten valtioiden välillä voimassa olevan, sovellettavan keskinäistä oikeusapua koskevan sopimuksen määräysten mukaisesti tai jos tällaista sopimusta ei ole, kansallisen lainsäädäntönsä vaatimusten mukaisesti.

7. Sopimuspuolet toteuttavat toimenpiteitä sen välttämiseksi, että tämän artiklan soveltaminen aiheuttaisi pyynnön vastaanottaneelle valtiolle ylimääräisiä rasitteita. Jos kuitenkin pyynnön vastaanottaneelle valtiolle, mukaan lukien pankeille, aiheutuu ylimääräisiä rasitteita, tai jos tässä artiklassa tarkoitettujen tietojenvaihdon yhteydessä käytettävien kanavien toiminnasta aiheutuu ylimääräisiä rasitteita, sopimuspuolet kuulevat toisiaan välittömästi tavoitteenaan tämän artiklan soveltamisen helpottaminen, mukaan lukien tarvittaessa sellaiset toimenpiteet, joilla aiheutuneita ja mahdollisesti tulevaisuudessa aiheutuvia rasitteita vähennetään.

5 artikla

Yhteiset tutkintaryhmät

1. Sopimuspuolten on, jolleivät ne ole jo niin tehneet, toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteisiä tutkintaryhmiä voidaan perustaa ja jotta niiden toiminta olisi mahdollista sekä kunkin jäsenvaltion että Amerikan yhdysvaltojen alueella sellaisen rikostutkinnan tai syytteenpanon helpottamiseksi, jossa ovat osallisina yksi tai useampia jäsenvaltioita sekä Amerikan yhdysvallat, jos asianomainen jäsenvaltio ja Amerikan yhdysvallat katsovat sen tarpeelliseksi.

2. Tutkintaryhmän toimintaa koskevista periaatteista, kuten sen koostumuksesta, kestosta, sijainnista, organisaatiosta, tehtävistä, tarkoituksesta, ja jonkin jäsenvaltion lähettämien tutkintaryhmän jäsenten rikostutkintaan osallistumisen ehdoista toisen valtion alueella sovitaan asianomaisten valtioiden nimeämien rikostutkinnasta tai syytteenpanosta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten kesken.

3. Kunkin asianomaisten valtion nimeämät toimivaltaiset viranomaiset ovat suorassa yhteydessä keskenään tällaisen tutkintaryhmän perustamiseen ja toimintaan liittyvissä asioissa paitsi, jos katsotaan, että tehtävien poikkeuksellinen monimutkaisuus, laajuus tai muut asiaan liittyvät olosuhteet edellyttävät keskitetypää koordinaatiota joidenkin tai kaikkien näkökoh-
tien osalta, missä tapauksessa valtiot voivat sopia muista asianmukaisista yhteydenpitokanavista.

4. Kun yhteisen tutkintaryhmän on tarpeellista suorittaa rikostutkintaa jossakin ryhmän perustamiseen osallistuneessa valtiossa, kyseisen valtion jäsen ryhmässä voi pyytää omia toimivaltaisia viranomaisia suorittamaan kyseisen tutkinnan ilman, että muiden valtioiden olisi esitettävä keskinäistä oikeusapua koskeva pyyntö. Tämä toimenpide on suoritettava noudattaen samoja tutkinnallisia standardeja kuin mitä kyseisen valtion sisäisessä tutkinnassa noudatetaan.

6 artikla

Videoneuvottelu

1. Sopimuspuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta mahdollistetaan videolähetystekniikan käyttö kunkin jäsenvaltion ja Amerikan yhdysvaltojen välillä pyynnön vastaanottaneessa valtiossa oleskelevan todistajan tai asiantuntijan lausunnon saamiseksi oikeudenkäynnissä, jota varten keskinäistä oikeusapua on saatavissa, jollei tällaista teknistä apua ole tällä hetkellä käytettävissä. Siltä osin kuin siitä ei ole erikseen määrätty tässä artiklassa, tällaisessa menettelyssä noudatetaan yksityiskohtaisia sääntöjä, joista määrätään asianomaisten valtioiden välillä sovellettavissa voimassa olevissa keskinäistä oikeusapua koskevista sopimuksista tai joista säädetään pyynnön vastaanottaneen valtion lainsäädännössä.

2. Jolleivät pyynnön esittänyt ja pyynnön vastaanottanut valtio muuta sovi, pyynnön esittänyt valtio vastaa videolähetysten käyttöönotosta ja toteuttamisesta aiheutuvista kuluista. Avun antamisen yhteydessä aiheutuvista muista kuluista (mukaan lukien pyynnön täyttämiseen osallistuvien henkilöiden

matkakustannuksista pyynnön vastaanottaneessa valtiossa) vastataan asianomaisten valtioiden välillä sovellettavan, voimassa olevan keskinäistä oikeusapua koskevan sopimuksen määräysten mukaisesti tai jos tällaista sopimusta ei ole, pyynnön esittäneen ja pyynnön vastaanottaneen valtion keskenään sopimalla tavalla.

3. Pynnön esittänyt ja pyynnön vastaanottanut valtio voivat neuvotella keskenään pyynnön täyttämisen yhteydessä mahdollisesti ilmenevien oikeudellisten, teknisten tai logististen ongelmien ratkaisemiseksi.

4. Jos todistaja tai asiantuntija antaa tahallisesti väärän lausunnon tai syyllistyy muuhun väärinkäyttöön videoneuvottelun yhteydessä, aiheutuu tästä pyynnön vastaanottaneessa valtiossa samanlainen seuraamus kuin jos se olisi tapahtunut kansallisen oikeudenkäynnin yhteydessä, tämän kuitenkin rajoittamatta pyynnön esittäneen valtion oman lainsäädäntönsä mukaista toimivaltaa.

5. Tämä artikla ei estä pyynnön vastaanottanutta valtiota käyttämästä muita sovellettavan sopimuksen tai lainsäädännön mukaisia keinoja todistajanlausunnon saamiseksi.

6. Tämä artikla ei rajoita jäsenvaltioiden ja Amerikan yhdysvaltojen välisten kahdenvälisten keskinäistä oikeusapua koskevien sopimusten niiden määräysten soveltamista, joissa edellytetään videoneuvottelutekniikan käyttöä tai joissa sen käyttö sallitaan muihin kuin 1 kohdassa kuvattuihin tarkoituksiin, mukaan lukien henkilöiden tai esineiden tunnistamiseksi tai tutkinnan yhteydessä annettavan lausunnon saamiseksi. Jollei sovellettavassa sopimuksessa tai lainsäädännössä ole siitä jo määrätty tai säädetty, valtio voi sallia videoneuvottelutekniikan käytön tällaisissa tapauksissa.

7 artikla

Pyyntöjen nopeutettu toimittaminen

Keskinäistä oikeusapua koskevat pyynnöt ja niitä koskevat viestit voidaan lähettää nopeita viestintävälineitä käyttäen, mukaan lukien telekopio tai sähköposti, ja niiden lisäksi toimittetaan virallinen vahvistus, jos pyynnön vastaanottanut valtio sitä edellyttää. Pynnön vastaanottanut valtio voi vastata pyyntöön vastaavia nopeita viestintävälineitä käyttäen.

8 artikla

Keskinäinen oikeusapu hallintoviranomaisille

1. Keskinäistä oikeusapua myönnetään myös kansalliselle hallintoviranomaiselle, joka tutkii tekoa tarkoituksena nostaa rikossyyte tai käynnistää rikostutkinta tai antaa asia syyttäjäviranomaisten harkittavaksi ja joilla on erityinen hallinnollinen tai lakisääteinen valtuus suorittaa tällaisia tutkimuksia. Keskinäistä oikeusapua voidaan myöntää myös muille hallintoviranomaisille tällaisissa tapauksissa. Apua ei anneta tapauksissa, joissa hallintoviranomainen olettaa, ettei asiasta tapauksesta riippuen tulla joko nostamaan syytettä tai käynnistettä tutkintaa.

2. a) Tämän artiklan mukainen oikeusapupyynnö toimitetaan asianomaisten valtioiden välisissä voimassa olevissa kahdenvälisissä keskinäistä oikeusapua koskevista sopimuksissa nimettyjen keskusviranomaisten välillä tai muiden viranomaisten välillä, joista kyseiset keskusviranomaiset ovat keskenään sopineet.

b) Jos sopimusta ei ole, pyynnöt toimitetaan Yhdysvaltojen oikeusministeriön sekä asianomaisten jäsenvaltion oikeusministeriön tai 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti muun vastaavan ministeriön välillä, joka vastaa keskinäistä oikeusapua koskevien pyyntöjen toimittamisesta, tai muiden viranomaisten välillä, joista Yhdysvaltojen oikeusministeriö ja asianomainen ministeriö ovat keskenään sopineet.

3. Sopimuspuolet toteuttavat toimenpiteitä sen välttämiseksi, että tämän artiklan soveltaminen aiheuttaisi pyynnön vastaanottaneille valtioille ylimääräisiä rasitteita. Jos pyynnön vastaanottaneelle valtiolle kuitenkin aiheutuu ylimääräisiä rasitteita, sopimuspuolet kuulevat toisiaan välittömästi tavoitteenaan tämän artiklan soveltamisen helpottaminen, mukaan lukien tarvittaessa sellaiset toimenpiteet, joilla aiheutuneita ja mahdollisesti tulevaisuudessa aiheutuvia rasitteita vähennetään.

9 artikla

Käyttörajoitukset henkilötietojen tai muiden tietojen suojaamiseksi

1. Pyyntöä esittänyt valtio voi käyttää kaikkia pyynnön vastaanottaneelta valtiolta saamia tietoja tai todistusaineistoa:

- a) rikostutkinnassa ja rikosasiaa koskevassa oikeudenkäynnissä;
- b) yleiselle turvallisuudelle aiheutuvan välittömän ja vakavan uhan estämiseksi;
- c) sen muissa kuin rikosoikeudellisissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä, jotka liittyvät suoraan tutkintaan tai oikeudenkäyntiin:
 - i) jota tarkoitetaan a alakohdassa; tai
 - ii) jota varten on annettu 8 artiklan mukaista keskinäistä oikeusapua;
- d) mihin tahansa muuhun tarkoitukseen, jos kyseiset tiedot tai todistusaineisto on julkistettu sen oikeudenkäynnin yhteydessä, jota varten ne toimitettiin, tai jossakin a, b ja c alakohdassa kuvatussa tilanteessa; ja
- e) mihin tahansa muuhun tarkoitukseen, vain jos pyynnön vastaanottanut valtio antaa ennakolta suostumuksensa.

2. a) Tämä artikla ei estä pyynnön vastaanottanutta valtiota asettamasta yksittäistapauksessa lisäehtoja, jos kyseiseen oikeusapupyyntöön ei voida suostua ilman tällaisia ehtoja. Jos tämän alakohdan mukaisesti on asetettu lisäehtoja, pyynnön vastaanottanut valtio voi pyytää pyynnön esittänyttä valtiota antamaan tietoja siitä, mihin todistusaineistoa tai tietoja käytetään.

b) Pynnön vastaanottava valtio ei kuitenkaan voi asettaa a alakohdassa todistusaineiston tai tietojen toimittamiselle pyynnön esittäneen valtion henkilötietojen käsittelyä koskeviin oikeudellisiin normeihin liittyviä yleisiä rajoituksia.

3. Jos pyynnön vastaanottanut valtio sen jälkeen, kun se on antanut tiedot pyynnön esittäneelle valtiolle, saa tietoonsa seikkoja, joiden vuoksi se saattaa haluta asettaa lisäehtoja tietyssä tapauksessa, pyynnön vastaanottanut valtio voi neuvotella pyynnön esittäneen valtion kanssa sen määrittämiseksi, millä tavoin todistusaineisto ja tiedot voidaan suojata.

4. Pynnön vastaanottanut valtio voi käyttää sovellettavan, keskinäisestä oikeusavusta tehdyn kahdenvälisen sopimuksen käyttörajoitusta koskevaa määräystä tämän artiklan sijaan, jos sen mukaiset rajoitukset todistusaineiston ja tietojen käytölle ovat vähäisempiä kuin tämän artiklan mukaiset rajoitukset.

5. Jos jonkin jäsenvaltion ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä voimassa oleva kahdenvälinen sopimus keskinäisestä oikeusavusta antaa mahdollisuuden rajoittaa velvollisuutta avunantoon tiettyjen verorikosten osalta, asianosainen jäsenvaltio voi 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehtävän asiakirjojen vaihdon yhteydessä ilmoittaa, että kyseisten rikosten osalta se jatkaa mainitun sopimuksen käyttörajoitusta koskevan määräyksen soveltamista.

10 artikla

Luottamuksellisuutta koskeva pyynnön esittäneen valtion pyyntö

Pynnön vastaanottaneen valtion on parhaansa mukaan pyrittävä säilyttämään pyyntö ja sen sisältö luottamuksellisina, jos pyynnön esittänyt valtio sitä edellyttää. Jos pyyntöä ei voida täyttää ilman pyydetyä luottamuksellisuuden loukkaamista, pyynnön vastaanottaneen valtion keskusviranomaisen on ilmoitettava siitä pyynnön esittäneelle valtiolle, jonka on sen jälkeen päätettävä, olisiko pyyntö kuitenkin täytettävä.

11 artikla

Kuuleminen

Sopimuspuolet kuulevat tarvittaessa toisiaan mahdollistaakseen tämän sopimuksen mahdollisimman tehokkaan soveltamisen muun muassa helpottamalla tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevien mahdollisten kiistojen ratkaisemista.

12 artikla

Ajallinen soveltaminen

1. Tätä sopimusta sovelletaan rikoksiin, jotka on tehty sekä ennen sen voimaantuloa että sen jälkeen.

2. Tätä sopimusta sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtäviin keskinäistä avunantoa koskeviin pyyntöihin. Edellä olevia 6 ja 7 artiklaa sovelletaan kuitenkin pyyntöihin, jotka odottavat käsittelyä pyynnön vastaanottaneessa valtiossa tämän sopimuksen tullessa voimaan.

13 artikla

Poikkeamattomuus

Ellei 4 artiklan 5 kohdasta ja 9 artiklan 2 kohdan b alakohdasta muuta johdu, tämä sopimus ei vaikuta pyynnön vastaanotaneen valtion mahdollisuuteen evätä apu vedoten keskinäistä oikeusapua koskevan kahdenvälisen sopimuksen mukaisiin perusteisiin, tai jos tällaista sopimusta ei ole, kyseisessä valtiossa sovellettaviin oikeudellisiin periaatteisiin sekä siihen, että pyynnön täyttäminen vaikuttaisi haitallisesti sen yksinmääräismisoikeuteen, turvallisuuteen, yleiseen järjestykseen tai muihin olennaisiin etuihin.

14 artikla

Jäsenvaltioiden kanssa myöhemmin tehtävät kahdenväliset sopimukset keskinäisestä oikeusavusta

Tämä sopimus ei estä jäsenvaltiota ja Amerikan yhdysvaltoja tekemästä tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen kahdenvälisiä sopimuksia, jotka ovat tämän sopimuksen mukaisia.

15 artikla

Nimeäminen ja ilmoittaminen

1. Jos 8 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti nimetty ministeriö on muu kuin oikeusministeriö, Euroopan unionin on ilmoitettava Amerikan yhdysvalloille tällaisesta nimeämisestä ennen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua asiakirjojen vaihtoa jäsenvaltioiden ja Amerikan yhdysvaltojen välillä.

2. Sopimuspuolten on, sen jälkeen kun ne ovat kuulleet toisiaan siitä, mitkä kansalliset viranomaiset ne aikovat nimetä vastaamaan rikostutkinnasta ja syytteenpanosta 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ilmoitettava toisilleen näin nimeämistään kansallisista viranomaisista ennen 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua asiakirjojen vaihtoa jäsenvaltioiden ja Amerikan yhdysvaltojen välillä. Euroopan unionin on ilmoitettava Amerikan yhdysvalloille ennen kyseistä asiakirjojen vaihtoa 4 artiklan 3 kohdan mukaiset keskusviranomaiset niiden jäsenvaltioiden osalta, joilla ei ole keskinäistä oikeusapua koskevaa sopimusta Amerikan yhdysvaltojen kanssa.

3. Sopimuspuolten on ilmoitettava toisilleen 4 artiklan 4 kohdan mukaisista rajoituksista ennen 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua asiakirjojen vaihtoa jäsenvaltioiden ja Amerikan yhdysvaltojen välillä.

16 artikla

Alueellinen soveltaminen

1. Tätä sopimusta sovelletaan:

a) Amerikan yhdysvaltoihin;

b) Euroopan unionin osalta,

— jäsenvaltioihin,

— alueisiin, joiden ulkosuhteista vastaa jokin jäsenvaltio, tai maihin, jotka eivät ole jäsenvaltioita ja joiden suhteen jollakin jäsenvaltiolla on ulkosuhteisiin liittyviä muita velvoitteita, jos sopimuspuolet sopivat asiasta diplomaattinoottien vaihdolla, jonka asianomainen jäsenvaltio asianmukaisesti vahvistaa.

2. Kumpikin sopimuspuoli voi lakata soveltamasta tätä sopimusta alueeseen tai maahan, jotka on sisällytetty tämän sopimuksen soveltamisalaan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti, ilmoittamalla siitä kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle diplomaattiteitse ja kun asianomainen jäsenvaltio ja Amerikan yhdysvallat ovat vahvistaneet sen asianmukaisesti.

17 artikla

Arviointi

Sopimuspuolet sopivat siitä, että tämän sopimuksen yhteinen arviointi suoritetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Arvioinnissa käsitellään erityisesti sopimuksen käytännön täytäntöönpanoa, ja siinä saatetaan myös käsitellä sellaisia aiheita kuten Euroopan unionin kehitys siltä osin, kuin se liittyy tämän sopimuksen aiheeseen.

18 artikla

Voimaantulo ja päättäminen

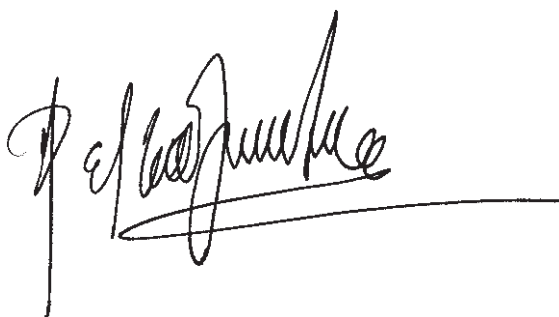
1. Tämä sopimus tulee voimaan kolme kuukautta ja yksi päivä sen jälkeen, kun sopimuspuolet ovat vaihtaneet asiakirjat, joilla ne ilmoittavat toisilleen saattaneensa voimaantulon edellyttämät sisäiset menettelynsä päätökseen. Näissä asiakirjoissa on myös ilmoitettava, että 3 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on saatuttu päätökseen.

2. Kukin sopimuspuoli voi päättää tämän sopimuksen milloin tahansa ilmoittamalla siitä kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle, ja sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua kyseisen ilmoituksen tekopäivästä.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen

Tehty Washington D.C.:ssä kahdentenkymmenentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakolme kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Por la Unión Europea
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Per l'Unione europea
Voor de Europese Unie
Pela União Europeia
Euroopan unionin puolesta
På Europeiska unionens vägnar

Por los Estados Unidos de América
For Amerikas Forenede Stater
Für die Vereinigten Staaten von Amerika
Για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής
For the United States of America
Pour les États-Unis d'Amérique
Per gli Stati Uniti d'America
Voor de Verenigde Staten van Amerika
Pelos Estados Unidos da América
Amerikan yhdysvaltojen puolesta
På Amerikas förenta staters vägnar

Selitysmuistio sopimukseen keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä

Tämä muistio kuvaa keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'sopimus', tiettyjen määräysten soveltamista koskevia käsityksiä, joista on sovittu sopimuspuolten kesken.

8 artiklan osalta

8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti pyynnön esittäneille Amerikan yhdysvaltojen liittovaltion hallintoviranomaisille on myönnettävä keskinäistä oikeusapua samoin kuin pyynnön esittäneille jäsenvaltioiden kansallisille hallintoviranomaisille. Kyseisen kohdan toisen virkkeen mukaisesti keskinäistä oikeusapua voidaan myöntää myös muille kuin liittovaltiotason hallintoviranomaisille tai paikallisille hallintoviranomaisille. Tämän määräyksen soveltaminen on kuitenkin pyynnön vastaanottaneen valtion harkintavallassa.

Sopimuspuolet sopivat, että 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti keskinäistä oikeusapua myönnetään sellaiselle pyynnön esittäneelle hallintoviranomaiselle, jolla on pyynnön esittämishetkellä käynnissä jäljempänä kuvattujen, sille kuuluvien lakisääteisten valtuuksien mukaisesti tutkinta tai menettelyt tarkoituksena nostaa rikossyyte tai saattaa tutkinnan kohteena oleva teko toimivaltaisten syyttäviviranomaisten harkittavaksi. Se, että pyynnön esittämishetkellä suunnitellaan rikossyytteen nostamista, ei sulje pois sitä, etteikö kyseinen viranomais voisi määrätä muita seuraamuksia. Eli 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti annettu keskinäinen oikeusapu saattaa johtaa siihen, että pyynnön esittänyt hallintoviranomainen toteaa, ettei rikossyytettä kannata nostaa tai että asiaa ei kannata antaa syyttäviviranomaisten harkittavaksi. Nämä mahdolliset seuraukset eivät vaikuta sopimuspuolten velvollisuuteen antaa apua tämän artiklan mukaisesti.

Pyynnön esittävä hallintoviranomainen ei voi kuitenkaan käyttää 8 artiklan 1 kohtaa pyytääkseen apua asiassa, jossa rikossyytteen nostamista tai asian antamista syyttäviviranomaisille ei suunnitella, tai asioissa, joissa tutkinnan kohteena olevasta teosta ei pyynnön esittäneen valtion lainsäädännön nojalla voida määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia tai sitä ei voida antaa syyttäviviranomaisten harkittavaksi.

Euroopan unioni muistuttaa, että sopimuksen asiasisältö kuuluu sen osalta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa esitettyjen, rikosasioissa tehtävää poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä koskevien määräysten piiriin ja että sopimus on tehty kyseisten määräysten soveltamisalan puitteissa.

9 artiklan osalta

9 artiklan 2 kohdan b alakohdan tarkoituksena on varmistaa, että avun antamisesta voidaan kieltäytyä tietosuojan vetoamalla vain poikkeustapauksissa. Tällainen tilanne voi syntyä, jos pyynnön vastaanottanut valtio katsoo, että harkittuaan johonkin tiettyyn tapaukseen liittyviä tärkeitä etukysymyksiä (toisaalta julkinen etu, mukaan lukien asianmukainen oikeudenkäyttö ja toisaalta yksityisyyteen liittyvät intressit) pyynnön esittäneen valtion pyytämien tiettyjen tietojen toimittaminen aiheuttaisi niin perustavanlaatuisia vaikeuksia, että niiden voidaan katsoa kuuluvan epäämisperusteena käytettävien olennaisten etujen piiriin. Näin ollen on poissuljettu se mahdollisuus, että pyynnön vastaanottanut valtio voisi kieltäytyä yhteistyöstä soveltamalla tietosuojan periaatteita laajasti, kategorisesti tai systemaattisesti. Sitä seikkaa, että pyynnön esittäneellä ja vastaanottaneella valtiolla on erilaiset tietosuojajärjestelmät (kuten esimerkiksi se, että pyynnön esittäneellä valtiolla ei ole erityisen tietosuojaviranomaisen vastinetta) tai että niillä on erilaiset tavat suojata henkilötietoja (kuten esimerkiksi se, että pyynnön esittänyt valtio käyttää muita keinoja kuin tietojen hävittämistä lainvalvontaviranomaisten saamien henkilötietojen yksityisyyden tai paikkansapitävyyden suojaamiseksi), ei voida sellaisenaan asettaa lisäehdoksi 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa.

14 artiklan osalta

14 artiklassa määrätään, että sopimus ei estä jäsenvaltiota ja Amerikan yhdysvaltoja tekemästä tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen keskinäistä oikeusapua koskevia kahdenvälisiä sopimuksia, jotka ovat sopimuksen mukaisia.

Jos jokin sopimukseen perustuva toimenpide aiheuttaa toiminnallisia vaikeuksia joko Amerikan yhdysvalloille ja yhdelle tai usealle jäsenvaltiolle, on tällainen vaikeus mahdollisuuksien mukaan ratkaistava ensisijaisesti sen jäsenvaltion tai niiden jäsenvaltioiden, jota tai joita asia koskee, ja Amerikan yhdysvaltojen välisen kuulemisen avulla, tai, jos se on tarpeellista, tässä sopimuksessa määriteltyjä kuulemismenettelyjä noudattaen. Jos tällaisia toiminnallisia vaikeuksia ei voida ratkaista yksinomaan kuulemisen avulla, olisi sopimuksen kannalta johdonmukaista, jos tulevissa jäsenvaltion ja Amerikan yhdysvaltojen välisissä kahdenvälisissä sopimuksissa määrättäisiin vaihtoehtoisesta, toiminnallisesti toteuttamiskelpoisesta järjestelmästä, joka täyttäisi sen tietyn määräyksen tavoitteet, jota toiminnalliset vaikeudet koskivat.
